

Xarxa d'Oficines i Agències Antifrau

Declaració institucional

Adoptada a la reunió de la VIII Trobada de la Xarxa d'Oficines i Agències Antifrau celebrada els dies 28 i 29 de setembre de 2021 a Alacant en el sí del VI Congrés Internacional de Transparència

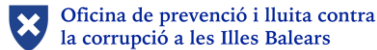
Els **òrgans i autoritats** presents a la reunió de la Xarxa que es relacionen a continuació subscriuen la present Declaració:

Catalunya	Oficina Antifrau de Catalunya
Ministeri d'Hisenda i Funció Pública - IGAE	Servei Nacional de Coordinació Antifrau de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat
Àrea Metropolitana de Barcelona	Agència de Transparència de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
Comunitat Valenciana	Agència de Prevenció y Lluita contra el Fraud i la Corrupció de la Comunitat Valenciana
Illes Balears	Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a las Illes Balears
Ministeri d'Hisenda i Funció Pública	Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació

Recordant que la Convenció de les Nacions Unides contra la Corrupció, aprovada mitjançant Resolució 58/4 de la seva Assemblea General a Nova York el 31 d'octubre de 2003 i ratificada per Espanya d'acord amb la publicació efectuada en el Butlletí Oficial de l'Estat núm. 171 de 19 de juliol de 2006, i en vigor des d'aquesta data en tot el territori nacional, exigeix als estats part l'adopció de les següents mesures:

Oficina Antifrau
de Catalunya

Crear òrgans independents encarregats de prevenir la corrupció, dotats dels recursos materials que siguin necessaris i de personal especialitzat i capacitats per a l'exercici de les seves funcions.

Establir mesures i sistemes per facilitar que els funcionaris públics denunciïn qualsevol acte de corrupció a les autoritats competents quan en tinguin coneixement en l'exercici de les seves funcions.

Facilitar l'accés als òrgans de lluita contra la corrupció perquè el públic denunciï, fins i tot de manera anònima, incidents de corrupció.

Adoptar les mesures legislatives i d'altra índole que siguin necessàries per tipificar com a delictes, quan es cometi intencionadament, l'enriquiment il·lícit, és a dir, l'increment significatiu del patrimoni d'una autoritat o funcionari públic respecte dels seus ingressos legítims que no pugui ser raonablement justificat.

Protegir de manera eficaç contra eventuals actes de represàlia o identificació als testimonis, pèrits i víctimes que prestin declaració sobre delictes de corrupció, així com quan procedeixi als seus familiars i altres persones properes.

Proporcionar protecció contra qualsevol tracte injustificat a les persones que denunciïn davant les autoritats competents, de bona fe i amb motius raonables, qualssevol fets relacionats amb delictes de corrupció.

Encoratjar les persones que participin o hagin participat en actes de corrupció, a aportar informació amb fins de mitigació de la pena o concessió d'immunitat judicial, així com protegir els delinqüents que cooperin.

Fomentar la cooperació entre els organismes públics, els funcionaris públics i els organismes encarregats d'investigar i enjudiciar els delictes.

Reconeixent que la Xarxa d'Oficines i Agències Antifrau porta treballant des de 2018 per compartir experiències i coneixements per al millor desenvolupament de les seves funcions i la consecució d'objectius d'interès comú, i com una plataforma per a la coordinació i intercanvi d'informació entre els seus membres.

Destacant que són objectius de la Xarxa la col·laboració en activitats i estudis per al foment de la integritat institucional i l'ètica pública, la prevenció dels conflictes d'interès i les bones pràctiques en el sector públic; la discussió, el debat i la reflexió sobre matèries objecte d'interès comú, especialment els riscos de frau i corrupció en el sector públic; l'impuls de les reformes legislatives i institucionals que es considerin necessàries; la formulació de propostes, recomanacions, declaracions i acords; l'establiment, manteniment i desenvolupament de contactes amb autoritats especialitzades; i la cooperació entre els membres de la Xarxa en el compliment dels seus objectius.

Tenint present que els informes de la Comissió Europea sobre la situació de l'Estat de Dret de 30 de setembre de 2020 i de 20 de juliol de 2021 assenyalen que Espanya no té un marc global de protecció per a les persones que denunciïn i d'una estratègia de lluita contra la corrupció.

Celebrant que el Govern d'Espanya, a través del Ministeri de Justícia, va recollir dins de l'eix d'Integritat del IV Pla de Govern Obert 2020-2024 el compromís relatiu a la protecció de les persones denunciants, i la necessitat de traslladar la Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions de el Dret de la Unió.

Advertint que el termini de transposició a l'ordenament jurídic a Espanya finalitza el proper 17 de desembre de 2021.

Sent conscients de la necessitat d'aprofitar l'oportunitat que brinda la transposició d'aquesta Directiva de realitzar una profunda reforma de l'ordenament jurídic espanyol per combatre la corrupció d'una manera efectiva.

Nosaltres, membres de la Xarxa d'Oficines i Agències Antifrau, per tal de contribuir a la prevenció i a la lluita contra la corrupció, així com a la protecció dels qui la denuncien, recomanem a tots els governs, administracions i altres parts interessades, la adopció de les següents mesures:

1. **Urgir als decisors públics a desenvolupar el marc legal que transposi la Directiva (EU) 2019/1937 de protecció a les persones denunciants i alertadores**, amb especial èmfasi en el Dret Penal i en les normes de protecció de testimonis i pèrits, el Dret de funció pública i el Dret laboral.
2. **Fomentar la cultura de la denúncia** d'irregularitats que ajudin a les autoritats competents a la seva identificació i a posar fi a les mateixes. La corrupció és perseguible no només des de l'àmbit penal, sinó també des de l'àmbit administratiu, sancionador i disciplinari, i a tal efecte, s'han de posar en valor en el sector públic principis com l'objectivitat, la imparcialitat, la integritat i ètica pública, l'honestedat, la transparència i la rendició de comptes.
3. **Promoure l'establiment de canals de denúncia** segurs, confidencials, accessibles i eficaços, als quals dirigir les alertes i denúncies sobre males praxis i conductes fraudulentas o corruptes, que permetin, quan així es consideri, també les denúncies anònimes; denúncies la versemblança de les quals s'ha d'analitzar i que han de donar lloc a l'obertura dels corresponents procediments d'investigació si hi ha elements o indicis suficients.
4. **Reconèixer la exemplaritat dels qui denuncien** al procurar la detecció i posterior persecució de tot tipus de lesions al bé comú i reforçar, com a fonament d'una societat democràtica avançada, la protecció de les persones denunciants i alertadores que en benefici de l'interès general no miren cap a un altre costat i contribueixen a lluitar contra la corrupció. La denúncia d'aquests fets o conductes no ha de suposar la infracció del deure de sigil.
5. **Garantir la confidencialitat** respecte de totes les dades, documents i informacions que es manegen en el desenvolupament de les investigacions, sent clau en la lluita contra el frau i la corrupció l'existència d'un sistema de denúncies que ofereixi confiança i no desincentivi a les persones denunciants. No es podrà revelar la identitat de les persones denunciants o alertadores, ni qualsevol informació de la qual pogués deduir la seva identificació.

6. **Protegir de forma eficaç a les persones denunciants d'irregularitats** ja que la seva actuació reverteix en la societat, i prohibir el seu menyscabament professional i personal, els danys a la seva reputació i qualsevol acció represaliadora exercida com a conseqüència de la denúncia per acovardir o perjudicar.
7. **Promoure i implementar accions correctores sobre les persones físiques o jurídiques represaliadores, autors i cooperadors en les accions de frau i corrupció**, que pressionen a les persones denunciants i alertadores i que obstaculitzen les investigacions impedit que arribin al seu bon fi, fins i tot tractant d'acoquinar les persones que investiguen els fets en compliment de la llei.
8. **Facilitar als denunciants i alertadors les mesures de suport i correctores necessàries davant els actes d'aïllament i persecució**, garantint la seva indemnitat durant les investigacions i després d'elles, amb inversió de la càrrega de la prova per a aquells que lesionin els seus drets o ataquin la seva esfera professional o personal, amb imposició de sancions, efectives i dissuasives, i l'obligació de reparar els danys inclosos els morals.
9. **Desplegar accions de difusió, formació i sensibilització** a la ciutadania per consolidar una cultura social de rebuig de la corrupció, mitjançant una correcta i rigorosa gestió dels fons i recursos públics aplicats a la satisfacció dels interessos generals, que sigui reflex d'una societat democràtica avançada i de la confiança en les nostres institucions .